12.10.2016 H 00247/16 05

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Asia: Eduskunnan lakivaliokunnan asiantuntijakuuleminen 13.10.2016. Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamiseksi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla (HE 168/2016 vp).

Hämeenlinnan hallinto-oikeus lausuu seuraavaa:

Esityksessä on kysymys muutoksenhakusäännösten muuttamisesta niin, että niihin otetaan oikaisuvaatimusmenettelyä sekä valituslupamenettelyä koskevia säännöksiä.

Sinänsä nyt kysymyksessä olevien substanssilakien mukaisia valitusasioita tulee Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ratkaistavaksi hyvin vähän. Ainoastaan kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetun lain mukaisia juttuja hallinto-oikeudessa on vireillä noin 20 vuosittain. Muiden esityksessä mainittujen lakien mukaisia asioita on ratkaistavana vuosittain vain muutama tai ei ollenkaan. Tähän nähden esityksellä ei ole mainittavaa merkitystä hallinto-oikeuden tehokkuuden näkökulmasta.

Esityksen tavoitteet eli muutoksenhakusäännösten kehittäminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla, oikeussuojan antamisen tehostaminen ja nopeuttaminen sekä muutoksenhakumenettelyn yhtenäistäminen sekä selkeyttäminen ovat kannatettavia tavoitteita. Joidenkin oikeusriitojen ratkaisu ja virheellisten hallintopäätösten oikaisu ilman raskasta tuomioistuinmenettelyä lisää hallinnon tehokkuutta ja luo yksilön kannalta uskoa oikeusvaltioon. Oikaisuvaatimusmenettelyn ja valitusluvan käytön laajentaminen on siten perusteltua ja kannatettavaa esitetyssä laajuudessa sekä nykyisen kehityksen mukaista. Oikaisuvaatimusmenettely pakollisena ensimmäisenä muutoksenhakukeinona saattaa kuitenkin myös perusteettomasti viivyttää asian lopullista ratkaisua asioissa, joissa kyse on hankalan oikeuskysymyksen ratkaisemisesta ja jotka todennäköisesti kuitenkin jäävät viime kädessä tuomioistuimen ratkaistaviksi tai asioista, joissa useiden asianosaisten kuuleminen pitkittää käsittelyä. Esityksessä on onnistuneesti pyritty rajaamaan tällaiset asiat oikaisumenettelyn ulkopuolelle.

Osoite Raatihuoneenkatu 1 13100 HÄMEENLINNA
Puhelinvaihde 029 56 42200
Telekopio 029 56 42269
Sähköposti hameenlinna.hao@oikeus.fi

Esityksessä on asian laatu ja oikeusturvan tarve huomioon ottaen yhdenmukaisesti ja johdonmukaisesti lisätty oikaisumenettelyä sellaisista päätöksistä, joissa kyse on esimerkiksi jonkinlaisen luvan myöntämisestä. Toisaalta oikaisumenettelyä ei näissä laeissa ole esitetty niiden päätösten osalta, joissa on kyse esimerkiksi pakkokeinoista, varoituksesta, toimiluvan peruuttamisesta tai jonkinlaisesta sanktiomaksusta. Jakoa on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Kiinnitämme kuitenkin huomiota ainoaan poikkeukseen edellä mainitusta jaosta. Se löytyy vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetusta laista (920/2005). Lain 7 §:ssä säädetään akkreditointipäätöksestä, joka voidaan rinnastaa hakemuksesta myönnettävään lupaan ja jonka osalta johdonmukaisuuden vuoksi voitaisiin muutoksenhaussa käyttää ensin oikaisumenettelyä. Oikaisumenettelyn puuttumista on esityksessä perusteltu yhdenmukaisuudella tuotelainsäädännön kanssa. Asian laatu tai oikeusturvan tarve eivät kuitenkaan välttämättä edellytä suoraa muutoksenhakumenettelyä hallinto-oikeuteen.

Valituslupajärjestelmän laajentaminen merkitsee alemman asteen hallintolainkäytön vahvistamista, ja sen vaikutusten arvioiminen tulee jättää korkeimman hallinto-oikeuden kokemuksen ja näkemyksen varaan.

Lausunnon on valmistellut hallinto-oikeustuomari Minna Koskinen.

Minna Koskinen
hallinto-oikeustuomari

Ulla-Maarit Heljasvuo
ylituomarin sijainen,
hallinto-oikeustuomari

Osoite	Puhelinvaihde	Telekopio	Sähköposti
Raatihuoneenkatu 1 13100 HÄMEENLINNA	029 56 42200	029 56 42269	hameenlinna.hao@oikeus.fi